

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/36/2023
Identifikačné číslo spisu:	7214233717
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7214233717.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a JUDr. Jozefa Zlochu, v spore žalobcu M. Z., narodeného X., bytom v C., zastúpeného advokátom JUDr. Michaelom Medviďom, so sídlom v Košiciach, Jihlavská 22, proti žalovaným 1/ Tatra banka, a. s., so sídlom v Bratislave, Hodžovo námestie 3, IČO: 00 686 930, 2/ Dražby a reality PAMAŠA, s. r. o., so sídlom v Leviciach, Kalvínske nám. 2, IČO: 36 706 655, zastúpený advokátom JUDr. Ľubošom Noskovičom, so sídlom v Bratislave, Konventná 5, 3/ W. C., narodený X., bytom v C., zastúpený advokátom JUDr. Ladislavom Scholczom, so sídlom v Košiciach, Krmanova 16, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, pôvodne vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 39C/224/2014, o dovolaniach žalovaného 2/ a žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. septembra 2022 sp. zn. 9Co/180/2021, takto

rozhodol:

Dovolania z a m i e t a .

Žalobca m á voči žalovaným 2/ a 3/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom prvej inštancie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 17. júna 2021 č. k. 39C/224/2014-877 určil, že dobrovoľná dražba nehnuteľností vedených na LV č. XXXX ako byt č. X, na X. poschodí, bytového domu súpisné č. XXXX na W., so spoluvlastníckymi podielmi na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na pozemku parcela registra „C“ č. XXX2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 255 m², č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 252 m², č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 258 m², o veľkosti 165/10000, vedené Okresným úradom C., katastrálny odbor, pre k. ú. B., ktorá sa uskutočnila 3. decembra 2014, je neplatná (výrok I.) a žalobcovi proti žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2. Dospel k záveru, že pri príprave a počas priebehu dobrovoľnej dražby bolo porušené ustanovenie § 10 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z. z.“ alebo „ZoDD“), čo má za následok jej neplatnosť. V súvislosti s námietkou žalovaných 2/ a 3/, že správanie žalobcu bolo v rozpore s dobrými mravmi, súd prvej inštancie dospel k záveru, že zodpovednosť za pochybenia žalovaného 2/ nebolo možné pripísať žalobcovi len s odôvodnením, že si cielene nepreberal zásielky, keďže žalovaný 2/ nedoručoval písomnosti v súlade s ustanoveniami zákona o dobrovoľných dražbách.

3. Súd prvej inštancie zdôraznil, že cieľom preskúmania dobrovoľnej dražby a postupu v nej je zabezpečiť, aby strata vlastníckeho práva žalobcu, aj keď je spojená so zánikom jeho záväzku voči žalovanému 1/ uspokojením z výťažku z dražby, prebehla plne v súlade so zákonom pri rešpektovaní povinností kladených na všetkých zúčastnených. Vyjadril súhlas s tvrdením žalovaného 2/, že vyslovením neplatnosti dobrovoľnej dražby to bude žalovaný 3/, ktorého sa takéto rozhodnutie bezprostredne dotýka. Podľa názoru súdu však ide o očakávaný dôsledok a žalovaný 3/ má možnosti riešenia tejto situácie, keďže sa spätne anulujú účinky príklepu ku dňu jeho udelenia a vznikne povinnosť vrátiť si navzájom prijaté plnenia spolu s obnovením vlastníckeho štatútu a právneho stavu, aký v súvislosti s draženou vecou a uhradenými peňažnými prostriedkami trval pred udelením príklepu podľa § 21 ods. 5 zákona č. 527/2002 Z. z. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že žalovaný 3/ požiadavke žalobcu, aby byt vydražil za vyššiu sumu tak, aby bola pokrytá pohľadávka žalovaného 1/, vyhovel dobrovoľne. Námietku žalovaných ohľadne konania žalobcu v rozpore s dobrými mravmi vo vzťahu k podanej žalobe, či konaniu žalobcu, ktoré dražbe predchádzalo, súd z uvedených dôvodov neuznal.

II.

Konanie pred odvolacím súdom

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. septembra 2022 č. k. 9Co/180/2021-976 rozhodol o odvolaní žalovaných 2/ a 3/ tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 2/ a 3/ v celom rozsahu (výrok II.) a nepriznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému 1/ (výrok III.).

5. Odvolací súd dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody neboli naplnené, keďže súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 191 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nedopustil sa nesprávneho procesného postupu, ktorým by znemožnil stranám sporu uskutočňovať ich procesné práva a konanie netrpelo ani inou vadou, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odôvodnenie rozhodnutia spĺňalo všetky náležitosti stanovené § 220 ods. 2 CSP, obsahovalo dôvody, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, pokiaľ žalobe vyhovel, preto nemožno dospieť k záveru, že by rozhodnutie trpelo vadou nepreskúmateľnosti. Za správne a zákonu zodpovedajúce označil odvolací súd dôvody rozsudku, s ktorými sa (v celom rozsahu) stotožnil a na tieto odkázal v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

6. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaných doplnil, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s jeho právnym názorom vysloveným v zrušujúcom uznesení z 21. augusta 2019 sp. zn. 9Co/414/2018 pri skúmaní otázky, či listiny súvisiace s dražbou boli žalobcovi riadne doručené do vlastných rúk v zmysle § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z., a či u žalobcu došlo k účinnému uplatneniu tzv. fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP účinného v čase doručovania relevantných písomností žalovaným 2/. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že tomu tak nebolo a tiež, že z týchto dôvodov bolo potrebné považovať dražbu za neplatnú, pričom postupoval podľa ustálenej súdnej praxe (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/233/2010 z 03. 10. 2013 a uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/239/2011).

7. Rovnako súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že v priebehu dražby viacero relevantných písomností týkajúcich sa dražby bytu, ktoré museli byť v zmysle § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z. doručené do vlastných rúk žalobcovi ako vlastníkovi nehnuteľnosti postupom upraveným § 47 ods. 2 OSP, takýmto spôsobom doručené neboli. Niet pochyb o tom, že tieto relevantné písomnosti, ktoré boli doručované poštou, žalobca neprevzal, a preto správne zameral dokazovanie na skúmanie otázky, či tieto písomnosti boli doručené v súlade so zákonnými podmienkami.

8. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že v danom prípade nebola naplnená podmienka fikcie doručenia, ktorou je, že doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomí, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny). Z obsahu listinných dôkazov obsiahnutých v spise, a to jednotlivých doručení, týkajúcich sa uvedených písomností súd prvej inštancie zistil, že v každom jednotlivom prípade bol vykonaný len jeden neúspešný pokus o doručenie zásielky na adresu W. žalobcovi a súčasne v rovnaký deň boli tieto zásielky uložené na pošte, ktoré si žalobca v odbernej lehote neprevzal. Z uvedeného vyplynulo, že zákonná podmienka, a to oznámenie doručovateľa o tom, kedy príde písomnosť doručiť znova v prípade nezastihnutého adresáta, nebola ani v jednom prípade doručovania relevantných zásielok naplnená, preto nebolo možné dospieť ani k záveru, že fikcia doručenia bola naplnená. Vzhľadom na uvedené bolo bez právneho významu zodpovedanie otázky, či sa adresát v mieste doručovania v čase doručovania relevantných písomností zdržiaval, nakoľko ani opačný záver by nemohol nič zmeniť na závere o neúčinnom doručení relevantných písomností z dôvodu nenaplnenia jednej z kumulatívne stanovených zákonných podmienok. Ak teda súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na závere, že relevantné písomnosti súvisiace s dražbou bytu neboli žalobcovi účinne doručené v zmysle § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z. náhradným spôsobom v súlade s § 47 ods. 2 OSP, jeho rozhodnutie bolo správne a súladné s ustálenou praxou dovolacieho súdu v tejto otázke.

9. Podľa dovolacieho súdu súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj námietky žalovaných v tom smere, že zásielky boli zasielané žalovaným 2/ na známu adresu žalobcu a vracali sa ako nevyzdvihnuté v odbernej lehote bez toho, aby mu boli známe okolnosti, že v skutočnosti sa adresát na tejto adrese nezdržiava, ako aj námietky porušenia povinnosti žalobcu, vyplývajúcej z osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov SR, keď neuviedol, že na adrese trvalého bydliska sa nezdržiava. K uvedenému dovolací súd doplnil, že pre uplatnenie právnej fikcie doručenia vychádzajúc z § 47 ods. 2 OSP bola významná len okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam je zásielka určená do vlastných rúk doručovaná. Zákon nespája účinky účinného doručenia tzv. fikcie doručenia s dodržaním povinnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov, ako správne uzavrel súd prvej inštancie. Týmto však nebolo dotknuté právo poškodených osôb na prípadnú náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti žalobcom, vyplývajúcej z osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 253/1998 Z. z. (bod 47. odôvodnenia rozsudku dovolacieho súdu).

10. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o tom, že významným z hľadiska dodržania ustanovení o doručovaní v zmysle § 10 zák. č. 527/2002 Z. z. je doručovať zásielky v súlade s § 47 ods. 2 OSP, preto nebola významná vedomosť žalobcu ako vlastníka draženej nehnuteľnosti o samotnej dražbe, prípadne jeho pasívny, či nečinný postup, ani vyhodnotenie správania sa žalobcu v rozpore s dobrými mravmi v otázke preberania písomností by nič nemohlo zmeniť na závere, že relevantné písomnosti v priebehu dražby neboli žalobcovi účinne doručené (bod 48. odôvodnenia).

11. Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 2/ a žalovaný 3/.

III.

Dovolanie žalovaného 2/

12. Žalovaný 2/ (ďalej aj ako „dovolateľ 1/“) prípustnosť dovolania odôvodnil § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP.

13. Za nesprávny procesný postup, ktorý žalovanému 2/ znemožnil uskutočniť jemu patriace procesné

práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP označil dovolateľ 1/ postup súdu, v dôsledku ktorého mu vytkol doručovanie písomností dlžníkovi a preniesol na žalovaného 2/ dôkazné bremeno, týkajúce sa naplnenia podmienok fikcie doručenia bez náležitého vysporiadania sa s argumentáciou žalovaného 2/ ohľadom interpretácie a aplikácie ustanovení ZoDD, pričom závery, ktoré prijal odvolací súd považoval dovolateľ 1/ za extrémne nespravodlivé, absurdné, neudržateľné, zakladajúce arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. V danej súvislosti poukázal na závery vyjadrené v uzneseniach najvyššieho súdu (sp. zn. 6Cdo/98/2017, 1Obdo/7/2018, 4Cdo/120/2019) a rozhodnutiach Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. II. ÚS 169/2021, II. ÚS 169/2021, III. ÚS 72/2010 a iné).

14. Dovolať 1/ poukázal na skutočnosť, že odvolací súd určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby vykonanej žalovaným 2/ odôvodnil domnelým porušením ustanovení ZoDD vychádzajúc z nesprávnej interpretácie, ktorou dospel k absurdným a z hľadiska právnej istoty ústavne neudržateľným záverom, pričom sa nezaoberal argumentáciou žalovaného 2/ ohľadom interpretácie a následnej aplikácie § 10 ods. 1 ZoDD a primeraného použitia ustanovení osobitného predpisu (§ 47 ods. 2 OSP) v spojení s ustanoveniami ZoDD upravujúcimi povinnosť doručovať jednotlivé listiny v rámci organizácie dražby - výzvu na sprístupnenie podľa § 12 ods. 2 ZoDD, znalecký posudok podľa § 12 ods. 4 ZoDD, oznámenie o dražbe podľa § 17 ods. 5 ZoDD a zápisnicu z dražby podľa § 24 ods. 7 ZoDD, s ktorou sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal.

Z uvedeného záveru odvolacieho súdu o porušení povinnosti doručiť písomnosti stanoveným postupom vyplýva, že ktorákoľvek osoba, ktorej majetok je predmetom dražby, môže svojím úmyselným konaním založiť takú vadu v príprave dražby, ktorá spôsobí jej neplatnosť. Stačí, ak si vlastník predmetu dražby nebude preberať zásielky a zároveň sa nebude zdržiavať na adrese doručovania (bude sa zatajovať). Takýmto konaním v rozpore s dobrými mravmi môže opakovane úspešne napádať výkon záložného práva na jeho majetku na súde a tým pádom fakticky brániť uspokojeniu pohľadávky svojho veriteľa. Takýto prístup k výkladu zákonných ustanovení možno podľa dovolateľov nepochybne považovať nielen za prehnaný formalizmus, ale aj za postoj, ktorý podporuje špekulatívne správanie dlžníkov na úkor veriteľov a na úkor vymožitelnosti práva, pričom neprímerane chráni práva dlžníka, ktorý v tomto prípade úmyselne a preukázateľne vytváral podmienky, za ktorých mohol napadnúť vykonanie dražby.

15. V danej súvislosti dovolateľ 1/ poukázal na záver súdu prvej inštancie, že žalobca sa nezdržiaval nielen na adrese doručovania, ale vzhľadom na uplatnenie uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo/212/2004 ani v meste Košice, v takom rozsahu, aby si zásielky mohol prevziať počas úložnej lehoty na pošte; opomenul však, že samotný žalobca v žalobe a návrhu na vydanie predbežného opatrenia tvrdil, že dražený byt predstavuje jeho obydlie a domáhal sa súdnej ochrany z dôvodu ochrany jeho práva na obydlie.

16. Dovolať 1/ trval na tom, že v konaní bol v rámci obmedzených možností preukázaný predpoklad, že žalobca sa s ohľadom na všetky okolnosti zdržiaval v meste Košice, pričom dôkazné bremeno, v zmysle ktorého mal žalobca preukázať opak spočívalo práve na žalobcovi. Žalovaný 2/ ako dražobník nemal povinnosť zisťovať adresu na doručovanie od nezúčastnených osôb, ako uviedol súd prvej inštancie v ods. 17. svojho rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožnil a na základe nesprávne zisteného skutkového stavu ignoroval okolnosti, týkajúce sa neplnenia zmluvných a zákonných povinností oznámiť adresu na doručovanie zo strany žalobcu. V konaní bolo pritom preukázané, že žalobca sa zdržiaval v Košiciach, uskutočňoval právne úkony, zúčastňoval sa kurzov ako aj procesných úkonov v trestnom konaní.

17. Odvolací súd podľa dovolateľa 1/ nesprávne interpretoval právnu normu obsiahnutú v § 10 ods. 1 ZoDD, keď namiesto primeraného uplatnenia ustanovení OSP uplatnil ustanovenia OSP rovnako bez toho, aby zohľadnil osobitosti doručovania vo verejnoprávnom/procesnom režime súdneho konania a v súkromnoprávnom/hmotnoprávnom režime dobrovoľnej dražby. V prípade ZoDD ide podľa právnej teórie o hmotnoprávny predpis, nakoľko jeho normy upravujú práva a povinnosti adresátov týchto noriem a nie postup, ktorým sa subjekty práv môžu týchto práv domôcť. V prípade § 10 ods. 1 ZoDD, ktorý upravuje doručovanie písomností, ide o ustanovenie hmotného práva, teda na súkromnoprávne hmotnoprávne doručovanie mali byť primerane použité normy verejnoprávneho, procesnoprávneho

predpisu - OSP, teda po zohľadnení hmotnoprávnej a súkromnoprávnej povahy právnej úpravy ZoDD a noriem OZ, konkrétne § 45 ods. 1 OSP, ako aj osobitostí v postavení dražobníka ako osoby súkromného práva. Hlavným účelom úpravy doručovania v zmysle § 10 ods. 1 ZoDD je ustanoviť režim/podmienky doručovania (nie účinky), ktorý je prísnejší ako „bežné“ hmotnoprávne doručovanie, a ktorý garantuje, že budú prijaté také opatrenia, ktoré zvyšujú pravdepodobnosť, že zásielka bude doručená osobe, ktorej sa bezprostredne týka. Teda účelom § 10 ods. 1 ZoDD a primeraného použitia ustanovení OSP je hlavne garantovať, aby osoba, do ktorej majetkových práv sa dražbou zasahuje, mala objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom doručovanej zásielky a bola náležite informovaná o priebehu a podmienkach dražby. Argumentáciu o voľnom výklade § 10 ods. 1 ZoDD podporuje aj dôvodová správa k novele ZoDD (zákon č. 568/2007 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách) a závery uznesenia NS SR z 19. 01. 2012 sp. zn. 2Cdo/71/2010. V danej súvislosti bolo treba vziať do úvahy hmotnoprávnu povahu ZoDD, subsidiárne uplatnenie ustanovení o doručovaní podľa OZ, ale aj skutočnosť, že dražobník na rozdiel od súdu je osobou súkromného práva, nie je orgánom verejnej moci, nemá rovnaké prostriedky na doručovanie do vlastných rúk ako súd. Dražobník nemohol použiť na doručovanie súdneho doručovateľa, políciu či exekútora a nemal ako zistiť alebo vypátrať, kde sa dlžník skutočne zdržiava, preto aj postup súdov nižšej inštancie pri podpore svojich argumentov rozhodnutiami vyšších súdnych autorít, nemohol mať relevanciu pre súdený prípad.

18. Za právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 písm. a) CSP označil dovolateľ 1/ otázku nenaplnenia podmienok na určenie neplatnosti dražby.

19. Súd sa extenzívne zaoberal výlučne porušením ustanovení ZoDD (napr. ods. 34. - 48.), bez toho, aby skúmali ďalšie podmienky určenia neplatnosti dražby v súlade s požiadavkami § 21 ods. 2 ZoDD a ustálenej súdnej praxe. Z interpretácie zákonnej normy § 21 ods. 2 prvej vety ZoDD, možno podľa dovolateľa 1/ ohľadom právnej otázky splnenia podmienok určenia neplatnosti dražby prijať jediný záver, a to, že na určenie neplatnosti dražby musia byť kumulatívne naplnené podmienky, že:

- došlo k porušeniu niektorého z ustanovení ZoDD,
- týmto porušením došlo k zásahu do práv žalobcu,
- zásah do práv žalobcu bol reálny a zásadný, resp. porušenie ZoDD malo relevantnú intenzitu,
- medzi porušením ustanovenia ZoDD a zásahom do práv žalobcu existuje príčinná súvislosť,
- všetky vyššie uvedené podmienky boli tvrdené a preukázané v konaní osobou, ktorá sa domáha určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby.

20. Uvedené vyplýva tak z vyššie uvedenej dôvodovej správy k novele ZoDD ako aj zo záverov obsiahnutých v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 6Cdo/66/2019 zverejnenom v Zbierke rozhodnutí 1/2021 pod č. 9/2021, sp. zn. 7Cdo/481/2014 a 5Cdo/117/2018. Odvolací súd v rozhodnutí, v rozpore s ustálenou súdnou praxou neoprávnene a nespravodlivo prenášal dôkaznú povinnosť na žalovaných, napriek tomu, že je v zmysle ustálenej súdnej praxe povinnosťou žalobcu preukázať naplnenie všetkých podmienok potrebných na určenie neplatnosti dražby.

21. V kontexte vyjadreného nebolo možné v prejednávanej veci ustáliť záver o relevantnej ujme na právach žalobcu, nakoľko tento v konaní netvrdil, že chcel podať námietky voči znaleckému posudku (v súvislosti s doručovaním znaleckého posudku), resp. chcel podať návrh na vydanie neodkladného opatrenia alebo tvrdil a preukázal, že chcel a bol schopný vyrovnať svoj dlh voči navrhovateľovi dražby - žalovanému 1/ pred dražbou (v súvislosti s doručovaním oznámenia o dražbe). Rovnako nebol dotknutý ani na svojom práve podľa § 21 ods. 2 ZoDD, ako uviedol v žalobe, nakoľko žalobu prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote podal (v súvislosti s doručovaním notárskej zápisnice osvedčujúcej priebeh dražby).

22. Žalovaný 2/ zároveň dodal, že ako správny by sa javil taký postup súdu, ktorý vždy individuálne, zohľadňujúc všetky okolnosti daného prípadu rozhodne, či poskytnutie ochrany porušeným alebo ohrozeným právam vyhlásením neplatnosti právneho úkonu alebo právnej skutočnosti na návrh jedného

účastníka prevažuje nad záujmom druhého účastníka konania na zachovaní platnosti právneho úkonu (nad ochranou jeho práv), či nad záujmami a ochranou práv ďalších tretích osôb, ergo či je nevyhnutné konštatovať neplatnosť pre ochranu práv toho účastníka konania, ktorý sa domáha neplatnosti.

23. Za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená v zmysle § 421 písm. b) CSP označil dovolateľ 1/ právnu otázku posúdenia formy doručovania v režime ZoDD.

24. Dovolateľ 1/ namietol, že hoci odvolací súd v ods. 31. svojho rozhodnutia odkázal na uznesenie NS SR z 3. októbra 2013 sp. zn. 3Cdo/233/2010, avšak vzhľadom na záver vyjadrený v náleze Ústavného súdu SR zo 06. 10. 2020 sp. zn. I. ÚS 115/2020-62 (... jedno, prípadne dve nepublikované rozhodnutia môžu predstavovať otázku vyriešenú, teda otázku, o ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax ...), nemožno právnu otázku aplikácie ustanovenia § 10 ods. 1 ZoDD považovať za dovolacím súdom vyriešenú.

25. Dovolateľ 1/ dôvodil, že odvolací súd v ods. 34. odôvodnenia rozhodnutia v kontexte primeraného (nie rovnakého) použitia § 47 ods. 2 OSP pri doručovaní a s tým spojeného uplatnenia fikcie doručenia odkázal na jeho slovami „ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít“ reprezentovanú jediným rozhodnutím NS SR sp. zn. 3Cdo/233/2010, pričom druhé rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/239/2011, na ktoré odvolací súd odkázal bolo v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a týkalo sa doručovania rozsudku právnomu zástupcovi súdom, preto ho vzhľadom na skutkový stav, ako aj rozdielnosť právnej úpravy - procesnoprávne doručovanie výlučne podľa OSP orgánom verejnej moci subjektu súkromného práva v súdnom konaní v porovnaní s hmotnoprávnym doručovaním s primeraným použitím ustanovení osobitného predpisu, dražobníkom - súkromnou osobou adresátovi, osobe súkromného práva, na zmluvnom základe bez verejno-mocenských oprávnení toto rozhodnutie nebolo nemožné na súdený prípad použiť.

26. Podľa dovolateľa 1/ odvolací súd navyše v rozhodnutí nesprávne rozhodol o porušení ZoDD, ktoré by bolo spôsobilé privodiť neplatnosť dobrovoľnej dražby, pričom toto nesprávne rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ vyriešené, konkrétne:

„1. Ako „primerané“ (nie rovnako, ako ich aplikoval krajský súd) sa majú uplatniť pravidlá procesného kódexu na hmotnoprávne doručovanie osobou súkromného práva v rámci organizácie dražby.

2. Ako sa má uplatňovať podmienka „zdržiavania sa“ adresáta (vzhľadom na primerané použitie ustanovení osobitného predpisu) a zámer zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe.

3. Či prípad, kedy za dodržania požiadaviek na formu doručovania (doporučene, do vlastných rúk) nedošlo k opakovanému doručovaniu poštovým doručovateľom v zmysle primeraného uplatňovania požiadaviek podľa § 47 ods. 2 OSP, je porušením ZoDD a ak áno, či je prípadom takého porušenia ZoDD, ktoré je spôsobilé (pri kumulatívnom splnení ostatných podmienok) privodiť neplatnosť dobrovoľnej dražby z dôvodu založenia reálnej ujmy na právach žalobcu napriek tomu, že dražobník listiny doručoval na jedinú známu adresu dlžníka/vlastníka predmetu dražby v režime doporučené/do vlastných rúk, teda v režime, v ktorom opomenul jedine podmienku opakovaného doručenia, pričom tento adresát preukázateľne aktívne pripravoval podmienky na určenie neplatnosti dražby.

4. Či takéto „formálne“ porušenie je zákonné a z ústavného hľadiska primerané (potrebné, vhodné) opatrenie, ktorým sa zasahuje do základných práv 3 subjektov súkromného práva v záujme ochrany práv (a ktorých) jedného subjektu súkromného práva.“

27. V nadväznosti na podmienky určenia neplatnosti dražby podľa § 21 ods. 2 ZoDD vo vzťahu údajnému nenaplneniu opakovaného doručovania poštovým doručovateľom dovolateľ 1/ zastáva názor, že sa nejednalo o porušenie § 10 ods. 1 ZoDD s ohľadom na primerané použitie ustanovení § 47 ods. 2 OSP. Ak by aj odvolací súd prijal záver, že išlo o porušenie ZoDD, nebolo možné intenzitu tohto porušenia považovať za tak závažnú, že by bola spolu s naplnením ostatných podmienok spôsobilá privodiť určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Jediný ohľad, v ktorom mohlo podľa dovolateľa 1/ dôjsť k porušeniu ZoDD, je ten, že žalobcovi nebola zásielka doručovaná poštovým doručovateľom,

ktorý v praxi, spravidla v strede dňa počas obvyklého pracovného času, raz zazvoní na zvonček pri vchode do bytového domu a nezanechá v schránke „lístok“ dvakrát, ale iba raz. Dovolateľ 1/ nevidí jediný rozumný dôvod, prečo by absencia „druhého zazvonenia“ a vloženia ďalšieho lístka o pokuse doručiť zásielku mala byť relevantným porušením zákona o dobrovoľných dražbách, keď žalovaný 2/ v konaní preukázal, že s odbornou starostlivosťou zistil doručovaciu adresu žalobcu, a na túto adresu doručoval všetky zásielky v režime doporučene - do vlastných rúk, v zákonných lehotách, čo v sebe ako-také zahŕňalo jeden pokus o doručenie poštovým doručovateľom, vrátane „vhodenia oznámenia o pokuse doručenia a uloženia zásielky na pošte“ a uloženie zásielky na pošte v lehote 18 dní od neúspešného pokusu o doručenie, čo samo osebe poskytovalo žalobcovi dostatočný časový priestor, aj možnosť oboznámiť sa so zásielkami, ktoré boli doručované do sféry jeho dispozície dražobníkom, a teda nemohlo spôsobiť „reálnu ujmu na právach“ žalobcu.

28. Súčasťou dovolania bol návrh dovolateľa 1/ na odklad právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa uviedol skutočnosť, že v prípade neodloženia právoplatnosti rozhodnutia by v predmetnej veci mohlo následkom predmetného rozhodnutia dôjsť k ďalším prevodom vlastníckeho práva na tretie osoby, čo by v budúcnosti po rozhodnutí odvolacieho súdu mohlo viesť k sťaženej ochrane práv dotknutých žalovaných a k možným škodám na majetku nových nadobúdateľov vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Rovnako boli žalovaní 2/ a 3/ zaviazaní zaplatiť žalobcovi trovy konania. Vzhľadom na skutočnosť, že sú voči žalobcovi vedené viaceré exekučné konania, uplatnenie nárokov z titulu vydania bezdôvodného obohatenia voči žalobcovi by bolo zo strany žalovaných 2/ a 3/ podstatne sťažené. V danej súvislosti poukázal na uznesenia NS SR sp. zn. 5Cdo/89/2022 a 4Cdo/149/2020.

29. Na základe vyššie uvedených skutočností dovolateľ 1/ žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a žalobcu zaviazhe nahradiť žalovanému 2/ trovy konania v rozsahu 100 %, príp. aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

IV.

Dovolanie žalovaného 3/

30. Žalovaný 3/ (ďalej aj „dovolateľ 2/“) prípustnosť dovolania odôvodnil § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že odvolací súd na základe skutkových zistení prijal chybnú, až arbitrárnu aplikáciu práva a nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. S poukazom na § 79 ods. 1 OSP a § 132 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. uviedol, že žalobca bol povinný v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností. Súd prvej inštancie ani odvolací súd v odôvodneniach svojich rozsudkov ani len nespomenuli skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe. Úplne opomenuli skutočnosť, že v priebehu konania boli vykonaným dokazovaním vyvrátené viaceré základné (podstatné) skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe, najmä týkajúce sa jeho údajného dlhodobého zdržiavania sa v zahraničí, neprítomnosti v Košiciach a tiež nevedomosti o výkone záložného práva a konania dobrovoľnej dražby, ako aj užívania bytu, ktorý bol predmetom dražby. Navyše, v konaní bolo dostatočne preukázané, že žalobca sa vedome, úmyselne vyhýbal prevzatíu písomností, doručovaných mu vo veci výkonu záložného práva a konania dobrovoľnej dražby. Žalobca žiadnym skutočne relevantným spôsobom nepreukázal, že sa dlhodobo zdržiaval v zahraničí. Naopak, v konaní bolo preukázané, že v rozhodnom období (v čase doručovania písomností o výkone záložného práva a dobrovoľnej dražbe) sa žalobca dokázateľne, a to viacerými listinnými dôkazmi aj výpoveďami, vrátane výpovede samotného žalobcu, zdržiaval na Slovensku, najmä v meste Košice. Dovolateľ 2/ predložil v rámci dokazovania bohatú sms-kovú a telefonickú komunikáciu medzi ním a žalobcom v rozhodnom období, ktorá preukazovala pobyt žalobcu v Košiciach, aj jeho vedomosť o dražbe bytu. Aj vo svetle ďalších skutočností, ktoré následne vyšli najavo, nebolo možné konanie žalobcu vnímať inak ako konanie v rozpore s dobrými mravmi.

32. Ďalej dovolateľ 2/ namietol, že súd považoval v rozpore s vykonaným dokazovaním rovnako za preukázané, že byt nebol schopný užívania. Dovolateľ 2/ v konaní preukázal (aj fotodokumentáciou), že vzhľadom na nedôstojný a zanedbaný stav bytu tento nebol spôsobilý na riadne bývanie, teda neslúžil na trvalé bývanie žalobcu a jeho rodiny ako jediné obydlie - ako tvrdil v žalobe. Byt nebol napojený na prívod elektrickej energie z dôvodu neplatenia, avšak užíval ho najmä na skrývanie sa pred veriteľmi. Dovolateľ 2/ považoval za dostatočne preukázané, že žalobca dlhodobo nevedol riadny slušný život, mal dlhy, ktoré nebol schopný splácať, zatajoval sa pred veriteľmi a úmyselne nepreberal doručované písomnosti. Výsledkom takého konania žalobcu bolo poškodzovanie práv dovolateľa 2/, ako aj tretích osôb. Dovolateľ 2/ zdôraznil, že šikanózný výkon práva by nemal v právnom štáte požívať právnu ochranu.

33. Pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok doručovania písomností v konaní o dobrovoľnej dražbe sa súdy, podľa názoru dovolateľa 2/, riadne nevyporiadali so skutkovou stránkou zdržiavania sa žalobcu v Košiciach, v mieste jeho trvalého pobytu, údajného pobytu vo Švajčiarsku, ako aj doručovania písomností o dobrovoľnej dražbe bytu, ktorá bola zistená v rámci vykonaného dokazovania v konaní. V odôvodneniach rozsudkov tieto skutkové okolnosti riadne neopísali, nevyhodnotili a následne tieto nesprávne právne posúdili. Súd vychádzal z toho, že úpravu doručovania v procese realizácie dobrovoľnej dražby reguluje § 10 zák. č. 527/2002 Z. z. v spojení s § 47 ods. 2 OSP. Uvedené právne posúdenie doručovania považoval dovolateľ 2/ za nesprávne a nekorešpondujúce s preukázaným skutkovým stavom doručovania. Z obálok zásielok neúspešne doručovaných žalobcovi dňa 24. júla 2014, dňa 8. septembra 2014 a dňa 30. októbra 2014, bolo zrejmé nielen to, čo je ich obsahom, ale aj to, že adresát bol nezastihnutý a zásielku si v odbernej lehote neprevzal. Podľa dovolateľa 2/ nie je akceptovateľné, aby túto skutočnosť súdy vyhodnotili arbitrárne tak, že sa žalobca na adrese nezdržiaval. Súdom v ods. 47. konštatovaný zistený skutkový stav neobstojí, nakoľko je v absolútnom rozpore s vykonaným dokazovaním. Hoci všetky skutočnosti o pobyte žalobcu v mieste trvalého bydliska dovolateľ 2/ v konaní preukázal, súdy sa s nimi nevyporiadali v odôvodneniach svojich rozsudkov. Odvolací súd bol povinný riadne a náležite odôvodniť svoje rozhodnutie, čo však v danom prípade absentuje.

34. V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti dovolateľ 2/ poukázal na 2. stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/106/2010 a 1Cdo/95/2021.

35. Dovolateľ 2/ rovnako tvrdil, že súdy svoje rozhodnutie o vyhovení žalobe riadne neodôvodnili. Súd prvej inštancie v ods. 25. až 27., 35. až 46. odôvodnenia v písomnom vyhotovení rozsudku iba vymenoval časť dôkazov bez akéhokoľvek opísania toho, čo z nich zistil a ako tieto dôkazy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti vyhodnotil. V konaní bolo nepochybné, že žalobca, a to v absolútnom rozpore s jeho tvrdeniami v žalobe a v ďalších písomných podaniach, ako aj na súdnych pojednávaniach, už v čase pred konaním dražby bytu bol s výkonom záložného práva, s termínom obhliadky bytu, so znaleckým posudkom, s termínom dražby a cenou bytu riadne oboznámený a podľa toho účelovo konal. Dovolateľ 2/ mal za jednoznačne preukázané, že žalobca pred uzavretím zmluvy o úvere, v čase uzavretia zmluvy a až do konania dobrovoľnej dražby úmyselne konal v rozpore s § 3 Občianskeho zákonníka.

36. Záverom dovolania dovolateľ 2/ konkretizoval, že odvolací súd procesne pochybil, keď dospel k záverom na základe nepopretých tvrdení, čo je v priamom rozpore s § 470 ods. 2 CSP a súčasne svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, čo je v rozpore s vyššie uvedenou vnútroštátnou judikatúrou a judikatúrou ESLP. Súdy sa podľa neho vo svojich rozhodnutiach riadne nevyporiadali s dôkazmi o dlhodobej a úmyselnej činnosti žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, o jeho vysokých záväzkoch aj voči tretím osobám, ale ani s dôkazmi o žalobcovej protiprávnej činnosti.

37. Na základe uvedených skutočností dovolateľ 2/ považoval rozsudky súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, za vecne nesprávne, nedôvodné, zmätočné a nepreskúmateľné, a preto žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie.

38. Z vyjadrenia žalobcu k dovolaniam vyplynulo, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za správny a dostatočne preskúmateľný a navrhol, aby dovolací súd dovolania zamietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

IV.

Konanie o dovolaní

39. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolaniu vyhovieť nemožno.

40. Súčasťou dovolania bol návrh dovolateľa 1/ na odklad právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd však nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre taký postup, pričom v zmysle ustálenej praxe o tom rozhodnutie nevydal.

41. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a to z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP).

42. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr. sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

43. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (napr. sp. zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

44. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

45. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že

došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

46. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu porovnaj R 129/1999 a sp. zn. 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

47. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

48. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

49. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

50. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu, ktorý zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných ústavou.

51. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

52. V danom prípade žalovaný 2/ prípustnosť dovolania odvodil z § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces, ktorým mu malo byť znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva, oprel o tvrdenie, že:

- odvolací súd preniesol dôkazné bremeno, týkajúce sa naplnenia podmienok fikcie doručenia písomností dlžníkovi, na žalovaného 2/ bez náležitého vysporiadania sa s argumentáciou žalovaného 2/ ohľadom interpretácie a aplikácie ustanovení ZoDD, keď závery, ktoré prijal odvolací súd považoval dovolateľ 1/ za extrémne nespravodlivé, absurdné, neudržateľné, zakladajúce arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť

rozhodnutia odvolacieho súdu. V danej súvislosti dovolateľ 1/ poukázal na závery vyjadrené v uzneseniach najvyššieho súdu (sp. zn. 6Cdo/98/2017, 1Obdo/7/2018, 4Cdo/120/2019) a rozhodnutiach Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. II. ÚS 169/2021, II. ÚS 169/2021, III. ÚS 72/2010 a iné), resp. nevyporiadaním sa so skutkovou stránkou zdržiavania sa žalobcu v Košiciach, v mieste jeho trvalého pobytu (žalovaný 2/);

- odvolací súd určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby vykonanej žalovaným 2/ odôvodnil domnelým porušením ustanovení ZoDD vychádzajúc z nesprávnej interpretácie, ktorou dospel k absurdným a z hľadiska právnej istoty ústavne neudržateľným záverom, pričom sa nezaoberal argumentáciu predloženou žalovaným 2/ ohľadom interpretácie a následnej aplikácie § 10 ods. 1 ZoDD, okrem iného, v kontexte primeraného použitia ustanovení osobitného zákona (§ 47 ods. 2 OSP) na hmotnoprávne doručovanie.

53. Súd prvej inštancie podstatu svojho rozhodnutia uviedol v bodoch 79. až 94. rozsudku, keď uviedol: „ 79. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení ďalej vytkol prvoinštančnému súdu nesprávnu aplikáciu § 10 zákona č. 527/2002 Z. z. v spojení s § 47 ods. 2 OSP a odmietol spájanie porušenia povinnosti podľa § 9 zákona č. 253/1998 Z. z. s konaním žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, čo malo v zmysle záverov predchádzajúceho rozsudku viesť k riadnemu doručeniu písomností v súvislosti s dražbou. Uložil preto súdu skúmať doručovanie relevantných písomností podľa § 47 ods. 2 OSP.

80. Uvedené ustanovenie reguluje osobitnú úpravu doručovania v procese realizácie dobrovoľnej dražby. Na daný režim zákonodarca vzťahoval primerané použitie ustanovení osobitného predpisu, ktorými boli v súlade s odkazom a poznámkou pod čiarou ustanovenia § 45 až § 50 OSP. Keďže v posudzovanej veci dobrovoľná dražba prebehla ešte za účinnosti OSP, subsidiárne použitie Občianskeho súdneho poriadku bolo v čase prípravy dražby aktuálne.

81. Žalovaný 2/ sa v podaní doručenom súdu 27. 01. 2021 po vyjadrení nespokojnosti s rozhodnutím odvolacieho súdu a jeho odôvodnením dožadoval primeranej aplikácie ustanovenia § 47 ods. 2 OSP.

82. K uvedenému považuje súd za potrebné uviesť, že polemika žalovaného 2/ s rozhodnutím odvolacieho súdu, či kritika jeho právneho posúdenia veci, nemôžu byť pre tento súd relevantné, pretože súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu bez ohľadu na nesúhlas žalovaného 2/ s týmto rozhodnutím.

83. Ustanovenie § 10 zákona č. 527/2002 Z. z. explicitne vyžaduje doručovať písomnosť vo forme listovej zásielky do vlastných rúk adresáta poštou, ktorý spočíva v tom, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti. Iba v prípade, ak takéto doručenie nie je možné alebo účelné, doručuje sa písomnosť takisto do vlastných rúk, avšak iným preukázateľným spôsobom. Pod týmto spôsobom je potrebné rozumieť doručovanie inak ako poštou.

84. V prípade náhradného doručovania podľa § 47 ods. 2 OSP bola konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastali ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia bol právno-technický postup, pomocou ktorého sa považovala za existujúcu situácia, ktorá bola zjavne v rozpore s realitou, a ktorá dovoľovala, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom je nástrojom výnimočným, striktno určeným na naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musela rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spájal. Ak neboli všetky právne náležitosti splnené, súd nebol oprávnený naplnenie fikcie konštatovať (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 119/07).

85. Pre vznik fikcie doručenia zakotvanej v citovanom ustanovení bolo predpísané súčasné splnenie nasledovných podmienok: a) možnosť náhradného doručenia nebola zákonom vylúčená, b) adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, c) adresát sa zdržiaval v mieste doručovania, d) doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), e) druhý pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný, f) adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, g) adresát si zásielku do 3 dní od uloženia nevyzdvihol. Tieto podmienky boli stanovené kumulatívne, preto ak z nich nebola splnená čo i len jedna, neuplatnila sa fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP. Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie vychádzala teda z toho, že adresát sa v čase

doručovania (t. j. v konkrétny deň) skutočne zdržiaval v mieste doručenia a mal tak možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať či vyzdvihnúť. Táto skutočnosť (zdržiavanie sa účastníka v mieste doručenia) bola jedným z predpokladov a zákonnou podmienkou pre uplatnenie právnej fikcie doručenia, pričom nebolo rozhodujúce miesto trvalého bydliska, ale okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam bola zásielka určená do vlastných rúk doručovaná (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/233/2010). Príslušnou poštou vystavená doručienka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 OSP, osvedčovala pravdivosť toho, čo bolo v nej uvedené, ak nebol preukázaný opak, pretože doručienka je verejnou listinou.

86. Z ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. vyplýva dražobníkovi povinnosť vyzvať vlastníka predmetu dražby na umožnenie obhliadky draženej veci, pri nehnuteľnosti spravidla tri týždne po odoslaní výzvy. Výzvou na sprístupnenie nehnuteľnosti pre znalca za účelom ich ohodnotenia z 21. 07. 2014 žalovaný 2/ vyzval žalobcu ako dlžníka na sprístupnenie predmetu dražby na obhliadku a ohodnotenie 12. 08. 2014. Zásielka bola podaná na poštovú prepravu 22. 07. 2014. Žalobca bol na adrese predmetu dražby nezastihnutý a bolo ponechané oznámenie 24. 07. 2014. Podľa § 12 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z. z. ak je navrhovateľom dražby záložný veriteľ, dražobník zašle vlastníkovi predmetu dražby znalecký posudok, a to najneskôr 30 dní pred dňom konania dražby. Dražobník doručoval Znalecký posudok č. 46/2014 vlastníkovi predmetu dražby, žalobcovi do vlastných rúk listom zo 04. 09. 2014. Obálka bola uložená na pošte 08. 09. 2014 z dôvodu adresát nezastihnutý. Dražobník má tiež povinnosť v zmysle § 17 ods. 5 uvedeného zákona zaslať v lehote najmenej 15 dní pred otvorením dražby oznámenie o dražbe navrhovateľovi dražby, dlžníkovi záložného veriteľa, vlastníkovi predmetu dražby, ak nie je totožný s dlžníkom záložného veriteľa. Oznámenie o dobrovoľnej dražbe č. A 52/2014 zverejnené v zmysle § 17 zákona č. 527/2002 Z. z. z 28. 10. 2014 bolo na poštovú prepravu podané 28. 10. 2014. Adresát - žalobca bol 30. 10. 2014 na adrese nezastihnutý a bolo ponechané oznámenie 30. 10. 2014. Rovnakému okruhu osôb v zmysle § 24 ods. 7 a 8 zákona č. 527/2002 Z. z. má dražobník povinnosť zaslať do 5 dní od vykonania dražby zápisnicu o vykonaní dražby, a ak sa osvedčuje priebeh dražby notárskou zápisnicou, tak aj notársku zápisnicu. Notárska zápisnica o výsledku dobrovoľnej dražby bola na poštovú prepravu podaná 04. 12. 2014. Adresát - žalobca bol na adrese nezastihnutý a bolo ponechané oznámenie 08. 12. 2014.

87. V preskúmvanej veci je z doručeník o doručovaní vyššie uvedených písomností zrejmé, že obsahujú len údaje o tom, že v každom jednom prípade bol vykonaný jeden neúspešný pokus o doručenie zásielky na adresu W., súčasne v rovnaký deň boli zásielky uložené na pošte a žalobca si ich všetky neprevzal v odbernej lehote. Okolnosť, že adresát sa v mieste doručenia v dňoch, kedy boli jednotlivé zásielky doručované zdržiaval, doručienky nepotvrdzujú (neosvedčujú), pretože žiaden takýto údaj na nich uvedený nie je (doručenka neobsahuje predtlač so slovami „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“). Pokiaľ doručienka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. Je povinnosťou odosielateľa zásielky vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka, ktorému bola zásielka doručovaná, navrhnuť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručovania zdržiaval (viď ods. 37. odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). Preto napriek nesúhlasu žalovaného 2/ s názorom odvolacieho súdu, bolo na žalovanom 2/ ako odosielateľovi zásielky, aby preukázal, že sa žalobca v mieste doručenia zdržiaval, čo je dané práve povahou doručienky ako verejnej listiny tak, ako bolo vysvetlené vyššie. Žalovaný 2/ i žalovaný 3/ preto nesprávne tvrdia, že v tomto smere dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcu. Žalovaný 2/ vyvinul aktivitu smerujúcu k doručeniu predmetných písomností žalobcovi aj prostredníctvom fyzickej osoby, či spoločnosti Gama group s. r. o. poskytujúcej iné ako doručovacie služby, ale týmto sa doručiť zásielku v mieste doručenia žalobcovi do vlastných rúk, resp. na ktoromkoľvek inom mieste, nepodarilo. Prostredníctvom spoločnosti Gama group s. r. o. mienil žalovaný 2/ preukázať aj to, že žalobca sa v mieste doručenia zdržuje. Konštatovanie tejto spoločnosti tak, ako je uvedené v ods. 29. tohto odôvodnenia, je len tvrdením, pričom nie je zrejmé, na základe akej okolnosti, pri preverovaní jeho pobytu počas jediného dňa, k uvedenému záveru dospel. Žalobcu sa mu totiž v čase od 6:00 hod. do 20:00 hod. na adrese doručenia nepodarilo zastihnúť a zásielku doručiť. Pokiaľ by sa totiž v mieste doručenia práve v uvedený deň zdržiaval (keďže preverovanie sa týkalo len tohto dňa), záver spoločnosti by mal smerovať k osvedčeniu jeho reálnej prítomnosti v mieste doručenia v tento jediný uvedený deň a vykonal by aspoň osobný

pokus o doručenie zásielky do vlastných rúk žalobcu. Len preto, že sa žalobca v rozhodnom období od júla do decembra 2014 nepravidelne zdržiaval v Košiciach, čo sa žalovanému predloženými listinnými dôkazmi o aktivitách žalobcu vo vzťahu k tretím subjektom (ods. 35. až 43. tohto odôvodnenia) podarilo preukázať, nemožno konštatovať, že žalobca sa v čase doručovania relevantných písomností, v ten ktorý deň, resp. bezprostredne po ňom tak, aby mal možnosť zásielku prevziať, či si ju vyzdvihnúť, zdržiaval v mieste doručenia. Žalovaní 2/ a 3/ totiž na druhej strane zhodne tvrdia, že žalobca sa v rozhodnom období zdržiaval a býval u svojej priateľky na inej adrese a dochádzal pracovne do Švajčiarska. Podľa výpovede svedka C. bolo zrejmé, že do bytu žalobcu chodieval len jeho priateľka, ak je to potrebné. Výpoveďou žalovaného 3/ i svedka M. bolo zase preukázané, že predmet dražby bol v stave nespôsobilom na užívanie.

88. Zákonnou podmienkou pre uplatnenie právnej fikcie doručenia nie je v tomto prípade rozhodujúce miesto trvalého bydliska, ale okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam bola zásielka určená do vlastných rúk doručovaná. Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie vychádza z toho, že adresát sa v čase doručenia (v určitý konkrétny deň) fakticky zdržiaval v mieste doručenia a mal z tohto dôvodu možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať alebo vyzdvihnúť. Gramatický výklad slov „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“ nemôže byť iný len ten, že zákon v tom čase vyžadoval a predpokladal, že adresát sa v dobe doručovania v mieste doručenia skutočne zdržiaval, a že len nebol zastihnutý tam, kde mal doručovateľ písomnosť doručiť. Zdržovanie sa v mieste doručenia v podstate teda znamená, že sa adresát každodenne vracal do svojho bytu, čo je vylúčené, ak by bol v čase doručovania v nemocnici, na dovolenke, keby sa vracal do svojho bytu len na soboty a nedele, pretože sa inak zdržiaval na inom mieste a pod. Obsah slov „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“ je teda vecou konkrétneho prípadu (bližšie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/179/2010). Súd tak má za to, že pre vznik fikcie doručenia relevantných písomností žalobcovi nebolo naplnené, že žalobca sa v čase doručenia písomností zdržiaval v mieste doručovania na adrese W..

89. Zároveň súd nemal preukázané ani dodržanie opakovaného pokusu o doručenie zásielky tak, že doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), pričom aj tento druhý pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný. V každom jednom prípade (ods. 22., 24., 28. a 30. odôvodnenia) bol vykonaný len jeden neúspešný pokus o doručenie zásielky bez výzvy a upozornenia o opakovanom doručení žalobcovi a súčasne boli zásielky uložené na pošte. Predovšetkým, opakovaný pokus o doručenie nebol zo strany žalovaného 2/ ani len tvrdý a z dôkazov, ktoré predložil, nevyplynul. Spôsob doručenia v podobe opakovaného doručenia do vlastných rúk si volí odosielateľ zásielky v okamihu podávania zásielky na poštovú prepravu. Doručovanie písomností tak prebiehalo v súlade so spôsobom doručenia určeným žalovaným 2/, ktoré nerespektuje predpoklady, za splnenia ktorých môže dôjsť k naplneniu fikcie doručenia. Súd je preto toho názoru, že žalovaný 2/ nedoručil žalobcovi písomnosti v listinnej podobe do vlastných rúk a zároveň relevantné písomnosti pred ich uložením nenechal opakovane nedoručiť, čím nenaplnil predpoklady fikcie doručenia prostredníctvom pošty.

90. Primerané použitie ustanovení, na ktoré sa odvoláva žalovaný 2/ pri posudzovaní splnenia podmienok fikcie doručenia, v tomto prípade nedáva súdu a ani dražobníkovi priestor, aby z kritérií nastavených v § 47 ods. 2 OSP zľavil v tom smere, že doručovanie písomností zjednoduší napr. vykonaním len jediného pokusu o doručenie. Primeranosť použitia ustanovení o doručovaní podľa § 10 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. sa vzťahuje na ustanovenia § 45 až § 50 OSP a znamená predovšetkým to, že do pozície súdu ako odosielateľa vstupuje pri doručovaní dražobník. Tento má možnosť zvoliť si spôsob doručenia, a preto popri doručovaní poštou (zákon č. 507/2001 Z. z. o poštových službách), zákon o dobrovoľných dražbách akceptuje aj doručovanie inými spôsobmi (súdnym exekútorom, podnikateľom v zasielateľstve, dražobníkom a pod.), pričom je na dražobníkovi, ktorý spôsob zvolí. Primerané použitie tohto ustanovenia vo vzťahu k povinnosti dražobníka vykonať šetrenie ohľadne zdržiavania sa adresáta v mieste doručenia, má nepochybne svoje limity (ako tvrdí aj sám žalovaný 2/), čo je odôvodnené jeho postavením ako subjektu súkromného práva. Žalovaný 2/ v rámci doručovania písomností prostredníctvom iných subjektov ako pošty, tieto okolnosti preveroval, nemožno z nich však vyvodiť záver, že by sa, ani podľa ich zistenia, žalobca v mieste doručovania preukázateľne zdržiaval. Súd nespochybňuje rozsah aktivít, ktoré žalovaný 2/ vyvinul, aby doručil písomnosti na adresu predmetu dražby. Nepovšimnuté však zostalo, že sa žalobca zdržiaval na inej adrese, ako na adrese známej

žalovanému 2/, kde by mohol zásielky doručovať, čo bolo podľa názoru súdu pre žalovaného 2/ zistiteľné, napr. od svedka C. ako predsedu spoločenstva vlastníkov bytov, ktorému prípravu dražby oznamoval a komunikoval s ním.

91. Na základe uvedeného preto súd dospel k záveru, že pri príprave a počas priebehu dobrovoľnej dražby bolo porušené ustanovenie § 10 zákona č. 527/2002 Z. z., ktoré majú za následok jej neplatnosť.

92. V danej veci žalovaní 2/ a 3/ svoju ďalšiu obranu založili na tom, že žalobca sa napriek tomu, že nepravidelne cestoval do Švajčiarska a späť, zdržiaval v Košiciach, a hoci býval u svojej partnerky v jej byte, považovali to za naplnenie predpokladu, že sa v mieste doručenia zdržuje. O prebiehajúcej dražbe a doručovaní písomností mal pritom vedomosť z „iných zdrojov“. Nesplnenie fikcie doručenia ohľadne posúdenia ne/zdržiavania sa žalobcu v mieste doručenia žiadali pripísať na vrub žalobcovi s odôvodnením, že jeho správanie bolo v rozpore s dobrými mravmi, pretože sa preberaniu zásielok vyhýbal, hoci o nich mal vedomosť. Jeho špekulatívne správanie a nepoctivé konanie vo vzťahu k dražbe žalovaní preukazovali existenciou trestného stíhania voči žalobcovi, či jeho správaním sa v zmluvných vzťahoch s tretími osobami.

93. Zásadným pre posúdenie námietky, že žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby je v rozpore s dobrými mravmi, je to, či je možné vytýkať žalobcovi okolnosť, že zásielky na adrese, na ktorej sa nezdržiaval, nepreberal, hoci podľa žalovaných mal o príprave dražby vedomosť. Zároveň je však na druhej strane je zrejmé, že tieto zásielky boli zo strany žalovaného 2/ doručované v rozpore s § 47 ods. 2 OSP (ods. 87. až 89. tohto odôvodnenia). Žalovaní usudzujú, že žalobca o dražbe vedel a úmyselne ju maril svojou pasivitou vo vzťahu k jej príprave žalovaným 2/. Nepochybné v konaní bolo, že žalobca vedel o svojich záväzkoch voči žalovanému 1/, ktoré prestal splácať a rovnako o záväzkoch voči spoločenstvu vlastníkov bytov, ktoré neuhrádzal, a že s týmito oboma môže byť spojený následok v podobe dobrovoľnej dražby. Vedomosť žalobcu o príprave dražby, ktorú však žalobca poprel, žalovaní odvodzovali z okolností, že žalovaný 3/ v októbri 2014 na internete zistil, že byt žalobcu ide do dražby, o čom informoval žalobcu, ktorý mu mal potvrdiť, že nič neprebral, pretože byt sa tak nebude môcť dražiť a zo zverejneného oznámenia o dobrovoľnej dražbe (datované k 28. 10. 2014) na nástenke na prízemí (výpoveď svedka C.).

94. Žalovaný 2/ nedoručoval listiny v súlade s § 10 zákona č. 527/2002 Z. z., resp. tieto žalobcovi do vlastných rúk nedoručil, a preto nie je potom podstatné, že hoci žalobca mal o dražbe vedomosť, napriek tomu ostal pasívny a nečinný, uvedomujúc si pritom, že za takých okolností nebudú splnené zákonné predpoklady pre platnosť dražby. Zákon č. 527/2002 Z. z. obsahoval odkaz na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o doručovaní, čím zákonodarca zaviedol pomerne prísne posudzovanie splnenia podmienok riadneho doručenia relevantných písomností v súvislosti s prípravou dražby. Uvedené podľa názoru súdu reflektuje skutočnosť, že dobrovoľná dražba je vykonávaná subjektmi súkromného práva bez toho, aby jej proces podliehal kontrole, napr. zo strany súdu. Dražené nehnuteľnosti predstavujú vo väčšine prípadov obydlie a zároveň jediný majetok dlžníkov, čím je dražba pomerne vážnym zásahom do vlastníckeho práva. Preto hoci žalovaní namietali konanie žalobcu za nesúladne s dobrými mravmi, súd pri porovnaní vedome pasívneho správania sa žalobcu v rámci prípravy dražby a nedostatkov, ktoré súd z konania žalovaného 2/ zistil, dospel k záveru, že zodpovednosť za pochybenia žalovaného 2/ nie je možné pripísať žalobcovi len s odôvodnením, že si cielene nepreberal zásielky. Samozrejme, za situácie, ak by si žalobca všetky zásielky od žalovaného 2/ riadne prevzal, k zhojeniu týchto nedostatkov v rámci prípravy dražby by tým nepochybne došlo a nebol by dôvod sa nimi zaoberať.

Na druhej strane, ak by ale žalovaný 2/ doručoval písomnosti tak, že jeho konaniu by zo strany súdu nebolo možné vytknúť porušenie zákona o dobrovoľných dražbách a žalobca by si vedome nepreberal zásielky na adrese, na ktorej sa zdržiaval s úmyslom mariť dražbu, súd by ochranu žalobcovi za takýchto okolností nemohol priznať. Takáto žaloba by zo strany žalobcu javila znaky zneužitia práva na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. V tomto prípade však tomu tak nebolo.“

54. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 CSP, na ich základe dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením jeho rozsudku (§ 387 ods. 2 CSP), keď na zdôraznenie jeho správnosti v bodoch 33. až 51. odôvodnenia svojho rozsudku doplnil:

„33. Súd prvej inštancie postupoval v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v uznesení z 21. 08. 2019 sp. zn. 9Co/414/2018 pri skúmaní otázky, či listiny súvisiace s dražbou boli žalobcovi riadne doručené do vlastných rúk v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z., a či u žalobcu došlo k účinnému uplatneniu tzv. fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP účinného v čase doručovania relevantných písomností žalovaným 2/.

34. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že tomuto tak nie je a tiež, že z týchto dôvodov je potrebné považovať dražbu za neplatnú. Súd prvej inštancie v tomto smere vychádzal z ustálenej súdnej praxe najvyšších súdnych autorít, na ktorú už vo svojom skoršom rozhodnutí poukázal aj odvolací súd (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/233/2010 z 03. 10. 2013 a uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/239/2011).

35. Odvolací súd vo svojom skoršom rozhodnutí, na ktoré bolo skôr poukázané, uviedol, že v prípade náhradného doručovania podľa § 47 ods. 2 OSP bola uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia tak, že účinky doručenia písomnosti nastali ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia bola právno - technický postup, pomocou ktorého sa považovala za existujúcu situácia, ktorá bola zjavne v rozpore s realitou, a ktorá dovoľovala, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom je nástrojom výnimočným, striktno určeným na naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musela rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spájal. Ak neboli všetky právne náležitosti splnené, súd nebol oprávnený naplnenie fikcie konštatovať (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 119/07).

36. Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie vychádzala z toho, že adresát sa v čase doručenia (v určitý konkrétny deň) fakticky zdržiaval v mieste doručenia a mal z tohto dôvodu možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať alebo vyzdvihnúť. Gramatický výklad slov „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“ nemohol byť iný len ten, že zákon vyžadoval a predpokladal, že adresát sa v dobe doručovania v mieste doručenia skutočne zdržiaval, a že len nebol zastihnutý tam, kde mal doručovateľ písomnosť doručiť. Zdržovanie sa v mieste doručenia v podstate teda znamenalo, že sa adresát každodenne vracal do svojho bytu, čo by bolo vylúčené, ak by bol v čase doručovania v nemocnici, na dovolenke, keby sa vracal do svojho bytu len na soboty a nedele, pretože sa inak zdržiaval na inom mieste a pod. Obsah slov „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“ bol teda vecou konkrétneho prípadu (k tomu uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/179/2010). Miesto, deň a spôsob doručenia zásielky sa preukazoval doručenkou, ktorú pošta vracala späť odosielaťúcemu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 OSP osvedčovala pravdivosť toho, čo bolo v nej uvedené, ak nebol preukázaný opak. Doručenka vrátená súdu osvedčovala súdu vykonanie doručenia a čas doručenia, kým nebol preukázaný opak (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/37/92). Tento dôsledok však mohol nastať len vo vzťahu k tomu, čo bolo na doručenke uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahovala údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nebolo osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia bola splnená. V takom prípade bolo povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nebolo povinnosťou účastníka (strany), ktorému bolo doručované poštou, navrhnúť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval z dôvodu, že účastník konania (strana) nemal povinnosť preukazovať opak toho, čo nebolo osvedčené. Preto záver súdu o účinnom náhradnom doručení bol možný len vtedy, ak bolo zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval (rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/239/2011, 6Cdo/109/2011, 3Cdo/30/2010, 3Cdo/212/2004, 5Cdo/94/2000).

37. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že v priebehu dražby viacero relevantných písomností týkajúcich sa dražby bytu, ktoré museli byť v zmysle § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z. doručené do vlastných rúk žalobcovi ako vlastníkovi nehnuteľnosti postupom upraveným § 47 ods. 2 OSP, takýmto spôsobom doručené neboli. Niet pochyb o tom, že tieto relevantné písomnosti, ktoré boli doručované poštou žalobca neprevzal, preto správne súd prvej inštancie zameral dokazovanie na skúmanie otázky, či tieto písomnosti boli doručené v súlade so zákonnými podmienkami tzv. fikciou doručenia.

38. Súd prvej inštancie v tej súvislosti v bode 85. odôvodnenia rozsudku správne uviedol, za súčasného

splnenia ktorých podmienok je možné považovať zásielku za doručení tzv. fikciou doručenia.

39. Tieto podmienky sú stanovené kumulatívne, preto pokiaľ len jedna z týchto podmienok nie je splnená, nemožno fikciu doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP uplatniť.

40. Súd prvej inštancie z dôkazov vykonaných pred ním dospel k správne záveru, že v danom prípade nebola naplnená podmienka fikcie doručenia, ktorou je, že doručovateľ nezastihnúť adresáta vhodným spôsobom upovedomí, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny).

41. Súd prvej inštancie v bode 86. napadnutého rozhodnutia uviedol, k akým skutkovým záverom pri doručovaní jednotlivých písomností dospel a tiež, ktoré konkrétne ustanovenia zák. č. 527/2002 Z. z. boli v prípade doručovania tam uvedených písomností porušené. Z obsahu listinných dôkazov obsiahnutých v spise, a to jednotlivých doručení týkajúcich sa uvedených písomností možno vyvodíť, že v každom jednotlivom prípade bol vykonaný len jeden neúspešný pokus o doručenie zásielky na adresu W. žalobcovi a súčasne v rovnaký deň boli tieto zásielky uložené na pošte, ktoré si žalobca v odbernej lehote neprevzal.

42. Niet teda pochyb o tom, že táto zákonná podmienka, a to oznámenie doručovateľa o tom, kedy príde písomnosť doručiť znova v prípade nezastihnúť adresáta nebola ani v jednom prípade doručovania relevantných zásielok naplnená, preto nemožno dospieť ani k záveru, že fikcia doručenia bola naplnená.

43. Z tohto pohľadu je zodpovedanie otázky, či sa adresát v mieste doručovania v čase doručovania relevantných písomností zdržiaval bez právneho významu, nakoľko ani opačný záver, k akému dospel súd prvej inštancie, a to, že sa žalobca v čase doručovania týchto písomností na adrese zdržiaval, nemôže zmeniť nič na závere o neúčinnom doručení relevantných písomností z dôvodu nenaplnenia jednej z kumulatívne stanovených zákonných podmienok.

44. Preto ani odvolacie námietky, v ktorých žalovaní spochybňujú skutkový záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca sa v čase doručovania relevantných písomností na adrese doručovania nezdržiaval, nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia vo veci, aj keď odvolací súd považuje tieto skutkové závery súdu prvej inštancie za správne. V tomto smere poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, s ktorým sa plne stotožňuje.

45. Pokiaľ teda súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na závere, že relevantné písomnosti súvisiace s dražbou bytu neboli žalobcovi účinne doručené v zmysle § 10 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z. náhradným spôsobom v súlade s § 47 ods. 2 OSP, jeho rozhodnutie je správne a súladné s ustálenou praxou dovolacieho súdu v tejto otázke.

46. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj námietky žalovaných v tom smere, že zásielky boli zasielané žalovaným 2/ na známu adresu žalobcu a vracali sa ako nevyzdvihnuté v odbernej lehote bez toho, aby mu boli známe okolnosti, že v skutočnosti sa adresát na tejto adrese nezdržiava a tiež, keď poukazovali na porušenie povinnosti žalobcu vyplývajúcej z osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov SR, keď neuviedol, že na adrese trvalého bydliska sa nezdržiava.

47. V tej súvislosti odvolací súd dopĺňa, že pre uplatnenie právnej fikcie doručenia vychádzajúc z ustanovenia § 47 ods. 2 OSP je významná len okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam je zásielka určená do vlastných rúk doručovaná. Zákon nespája účinky účinného doručenia, tzv. fikcie doručenia, s dodržaním povinnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov, ako správne uzavrel súd prvej inštancie. Týmto však nie je dotknuté právo poškodených osôb na prípadnú náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti žalobcom, vyplývajúcej z osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 253/1998 Z. z. (k tomu viď rozsudok NS SR z 27. 03. 2019 sp. zn. 8Cdo/178/2018).

48. Odvolací súd sa stotožňuje aj s názorom súdu prvej inštancie o tom, že významným z hľadiska dodržania ustanovení o doručovaní v zmysle § 10 zák. č. 527/2002 Z. z. je doručovať zásielky v súlade s ustanovením § 47 ods. 2 OSP. Z tohto pohľadu nie je významnou vedomosťou žalobcu ako vlastníka draženej nehnuteľnosti o samotnej dražbe, prípadne jeho pasívny, či nečinný postup. Ani vyhodnotenie správania sa žalobcu v rozpore s dobrými mravmi v otázke preberania písomností by nič nemohlo zmeniť na závere, že relevantné písomnosti v priebehu dražby neboli žalobcovi účinne doručené.

49. K odvolacej námietke žalovaného 2/, ktorý z uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo/233/2010 vyvodil, že porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 151l v spojení s § 151m Občianskeho zákonníka (oznámenie dlžníkovi o začiatku výkonu záložného práva) nie je dôvodom neplatnosti dražby v zmysle zák. č. 527/2002 Z. z. je potrebné uviesť, že na takomto závere napadnuté rozhodnutie nestojí. Súd prvej

inštancie vyvodil neplatnosť dobrovoľnej dražby z porušenia ustanovení zák. č. 527/2002 Z. z., nie z porušenia spomínaných ustanovení § 151i v spojení s § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka.

50. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalovaného 2/, ktorý vytýka súdu prvej inštancie, že nezaujal postoj k výkonu záložného práva formou dražby v rovine ústavnosti a európskeho práva je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie sa síce touto otázkou konkrétne nezaobrá, avšak z kontextu samotného rozhodnutia vyplýva, že výkon záložného práva formou dražby akceptoval a dokazovanie zameral len na skúmanie otázky, či dražba prebehla zákonným spôsobom.

51. Pokiaľ ide o posudzovanie otázky, či žalobca splnil svoju povinnosť oznámiť zmenu adresy žalovanému 2/ tak, ako vyplýva zo všeobecných podmienok je potrebné uviesť, že prípadné nesplnenie tejto povinnosti môže tvoriť základ pre uplatnenie nárokov žalovaného 2/ titulom náhrady škody, nemá však žiaden vplyv na posudzovanie otázky účinného doručenia relevantných písomností v zmysle zák. č. 527/2002 Z. z.“

55. Vzhľadom na to, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody, dovolací súd odôvodnenie oboch rozsudkov považoval za jeden kompletizujúci celok a z tohto hľadiska posudzoval aj dôvodnosť dovolania podaného z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Dospel k záveru, že v uvedenom odôvodnení (v jeho kompletizujúcej jednote) sa odvolací súd vyčerpávajúcym spôsobom vyporiadal s podstatnými tvrdeniami žalovaných 2/ a 3/ ohľadne primeraného uplatnenia ustanovení osobitného predpisu na právne vzťahy súvisiace s dražbou a potreby aplikácie ustanovenia § 47 ods. 2 OSP na účely preukázania doručenia relevantných písomností podľa § 10 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách. Závery súdu v tomto ohľade sú dostatočné, jasné, logické a zrozumiteľné. Rovnako je zrozumiteľné odôvodnené aj to, prečo nebolo potrebné vyporiadavať sa s otázkou nezdržiavania sa žalobcu v mieste trvalého bydliska (body 36. až 43., 47. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Nesúhlas strany sporu, resp. jej polemika s vyhodnotením skutkových zistení a odôvodnením súdneho rozhodnutia neodôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

56. Z uvedených dôvodov dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolania dovolateľov 1/ a 2/ z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nie sú dôvodné, čo by samo osebe odôvodnilo zamietnutie dovolaní.

K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

57. Právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

58. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na

nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

59. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP sa vzťahuje výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

60. Pre právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do tohto pojmu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil.

61. Dovolateľ 1/ právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorej vyriešením sa odvolací súd súčasne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu riadne nevymedzil v súlade s § 432 ods. 2 CSP.

62. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uplatnil namietajúc, že súdy sa extenzívne zaoberali výlučne porušením ustanovení ZoDD bez toho, aby skúmali ďalšie podmienky určenia neplatnosti dražby v súlade s § 21 ods. 2 ZoDD, keď prvou podmienkou je ustálenie porušenia ustanovenia ZoDD, resp. neplatnosti záložnej zmluvy (a s tým spojený vznik záložného práva) ako právneho titulu na vykonanie dražby a druhou podmienkou, ktorá zakladá aktívnu vecnú legitimáciu v spore, je tvrdenie, že daným porušením/neplatnosťou záložnej zmluvy bola dotknutá na svojich právach; tretou podmienkou, ktorá síce explicitne nevyplyva zo samotného znenia zákona, ale možno k nej dospieť inými formami interpretácie právnej normy, je podmienka príčinnej súvislosti medzi týmto porušením a tvrdenou ujmom na právach žalobcu. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (sp. zn. 6Cdo/66/2019, 7Cdo/481/2014, 5Cdo/117/2018), z ktorých možno ohľadom právnej otázky splnenia podmienok určenia neplatnosti dražby prijať jediný záver, a to, že na určenie neplatnosti dražby musia byť kumulatívne splnené podmienky, že:

- došlo k porušeniu niektorého z ustanovení ZoDD
- týmto porušením došlo k zásahu do práv žalobcu
- zásah do práv žalobcu bol reálny a zásadný, resp. porušenie ZoDD malo relevantnú intenzitu
- medzi porušením ustanovenia ZoDD a zásahom do práv žalobcu existuje príčinná súvislosť
- všetky vyššie uvedené podmienky boli tvrdené v konaní osobou, ktorá sa domáha určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby.

63. Pokiaľ dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uplatnil namietajúc, že súdy sa extenzívne zaoberali výlučne porušením ustanovení ZoDD bez toho, aby skúmali ďalšie podmienky určenia neplatnosti dražby v súlade s § 21 ods. 2 ZoDD, už z formulácie tejto námietky vyplýva, že dovolateľ 1/ si je vedomý, že odvolací súd sa právnou otázkou, súvisiacou so samotným ustanovením § 21 ods. 2 ZoDD samostatne nezaoberal, t. j. jeho rozhodnutie od vyriešenia riadne nevymedzenej otázky nezáviselo. Dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto dovolací súd nepovažoval za prípustné, ktorá okolnosť by sama osebe bola dôvodom na odmietnutie dovolania v tejto časti.

K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od

vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

64. Za právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, označil dovolateľ 1/ otázku posúdenia formy doručovania v režime ZoDD.

65. Dovolateľ 1/ namietol, že odvolací súd v ods. 34. odôvodnenia rozhodnutia v kontexte primeraného (nie rovnakého) použitia § 47 ods. 2 OSP pri doručovaní a s tým spojeného uplatnenia fikcie doručenia odkázal na jeho slovami „ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít“ reprezentovanú jediným rozhodnutím NS SR sp. zn. 3Cdo/233/2010, pričom druhé rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/239/2011, na ktoré odvolací súd odkázal bolo v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a týkalo sa doručovania rozsudku právnomu zástupcovi súdom, preto ho vzhľadom na skutkový stav, ako aj rozdielnosť právnej úpravy - procesnoprávne doručovanie výlučne podľa OSP orgánom verejnej moci subjektu súkromného práva v súdnom konaní v porovnaní s hmotnoprávnym doručovaním s primeraným použitím ustanovení osobitného predpisu, dražobníkom - súkromnou osobou adresátovi, osobe súkromného práva, na zmluvnom základe bez verejnomocenských oprávnení toto rozhodnutie nebolo nemožné na súdený prípad použiť. Vzhľadom na záver vyjadrený v náleze Ústavného súdu SR zo 06. 10. 2020 sp. zn. I. ÚS 115/2020-62 (... jedno, prípadne dve nepublikované rozhodnutia môžu predstavovať otázku vyriešenú, teda otázku, o ktorej existuje ustálená rozhodovacia prax ...), nemožno právnu otázku aplikácie ustanovenia § 10 ods. 1 ZoDD považovať za dovolacím súdom vyriešenú.

66. Podľa dovolateľa 1/ odvolací súd navyše v rozhodnutí nesprávne rozhodol o porušení ZoDD, ktoré by bolo spôsobilé privodiť neplatnosť dobrovoľnej dražby, pričom toto nesprávne rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ vyriešené, konkrétne:

- „1. Ako „primerane“ (nie rovnako, ako ich aplikoval krajský súd) sa majú uplatniť pravidlá procesného kódexu na hmotnoprávne doručovanie osobou súkromného práva v rámci organizácie dražby.
2. Ako sa má uplatňovať podmienka „zdržiavania sa“ adresáta (vzhľadom na primerané použitie ustanovení osobitného predpisu) a zámer zákonodarcu vyjadrená v dôvodovej správe.
3. Či prípad, kedy za dodržania požiadaviek na formu doručovania (doporučene, do vlastných rúk) nedošlo k opakovanému doručovaniu poštovým doručovateľom v zmysle primeraného uplatňovania požiadaviek podľa § 47 ods. 2 OSP je porušením ZoDD a ak áno, či je prípadom takého porušenia ZoDD, ktoré je spôsobilé (pri kumulatívnom splnení ostatných podmienok) privodiť neplatnosť dobrovoľnej dražby, z dôvodu založenia reálnej ujmy na právach žalobcu napriek tomu, že dražobník listiny doručoval na jedinú známu adresu dlžníka/vlastníka predmetu dražby v režime doporučene/do vlastných rúk, teda v režime, v ktorom opomenul jedine podmienku opakovaného doručenia, pričom tento adresát preukázateľne aktívne pripravoval podmienky na určenie neplatnosti dražby.
4. Či takéto „formálne“ porušenie je zákonné a z ústavného hľadiska primerané (potrebné, vhodné) opatrenie, ktorým sa zasahuje do základných práv 3 subjektov súkromného práva v záujme ochrany práv (a ktorých) jedného subjektu súkromného práva.“

67. V nadväznosti na podmienky určenia neplatnosti dražby podľa § 21 ods. 2 ZoDD vo vzťahu k údajnému nenaplneniu opakovaného doručovania poštovým doručovateľom dovolateľ 1/ zastáva názor, že sa nejednalo o porušenie § 10 ods. 1 ZoDD s ohľadom na primerané použitie ustanovení § 47 ods. 2 OSP.

Podľa § 10 ods. 1 ZoDD písomnosti sa doručujú poštou formou listovej zásielky do vlastných rúk, a ak to nie je možné alebo účelné, doručujú sa iným preukázateľným spôsobom do vlastných rúk osobe, ktorej sú určené. Peňažnú čiastku možno zložiť v hotovosti najviac vo výške podľa osobitného predpisu.11aa) Na doručovanie sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.11)

Osobitným predpisom v zmysle poznámky 11) s ú ustanovenia § 45 a ž § 50 zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (OSP) v znení platnom do 30. júna 2016, pričom vo vzťahu k požiadavke doručovania do vlastných rúk je relevantným ustanovenie § 47 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak nebol

adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

68. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/33/2010 konštatoval:

„Postup súdu pri doručovaní písomností určených do vlastných rúk adresáta, ktorý nebol pri doručovaní zastihnutý, je upravený v § 47 ods. 2 OSP (v ďalšom sa toto ustanovenie uvádza v znení účinnom v čase doručovania). Podľa tohto ustanovenia platí, že ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Pre vznik fikcie doručenia zakotvanej v citovanom ustanovení („... považuje sa posledný deň lehoty za deň doručenia ...“) je predpísané súčasné splnenie nasledovných podmienok: a) možnosť náhradného doručenia nie je zákonom vylúčená, b) adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, c) adresát sa zdržuje v mieste doručovania, d) doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), e) druhý pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný, f) adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, g) adresát si zásielku do 3 dní od uloženia nevyzdvihol. Tieto podmienky sú stanovené kumulatívne, preto ak z nich nie je splnená čo i len jedna, neuplatní sa fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP. Miestom doručenia je spravidla miesto (obec alebo mesto), kde má adresát bydlisko alebo sídlo. V odôvodnených prípadoch môže byť miestom doručenia aj iné miesto pobytu, ktoré sám určí na doručovanie adresát (napríklad v podaniach adresovaných súdu).

Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie v zmysle § 47 ods. 2 OSP vychádza teda z toho, že adresát sa v čase doručovania (t. j. v konkrétny deň) skutočne zdržuje v mieste doručenia a má tak možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať, či vyzdvihnúť. Táto skutočnosť (zdržiavanie sa účastníka v mieste doručenia) je jedným z predpokladov a zákonnou podmienkou pre uplatnenie právnej fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP, pričom nie je rozhodujúce miesto trvalého bydliska ale okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam je zásielka určená do vlastných rúk doručovaná. Gramatický výklad slov „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“ nemôže byť iný ako ten, že zákon vyžaduje a predpokladá, že adresát sa v čase doručovania v mieste doručenia skutočne zdržuje, a že len nebol zastihnutý tam, kde má doručovateľ písomnosť doručiť.

Pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje zásadne doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielateľovi. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytáva postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 OSP, sa potvrdzuje to, čo je v nej uvedené. V zmysle § 45 ods. 2 OSP sa údaje uvedené na doručenke považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke skutočne uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou v danom prípade odosielateľa zásielky vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka, ktorému bola zásielka doručovaná, navrhnúť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval (nie je povinnosťou preukazovať opak toho, čo nie je uvedené na doručenke a o čom neplatí predpoklad pravdivosti). Záver súdu o účinnom náhradnom doručení je možný len v prípade zistenia, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval.“

69. V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/233/2010 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol:

„Predmetom konania je určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby bytu žalobcu. ...

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. písomnosti sa doručujú poštou formou listovej zásielky do vlastných rúk, a ak to nie je možné alebo účelné, doručujú sa iným preukázateľným spôsobom do

vlastných rúk osobe, ktorej sú určené. Na doručovanie sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu (§ 45 až § 50 OSP).

Citovaným ustanovením zákon č. 527/2002 Z. z. upravuje povinnosť doručiť príslušné písomnosti (súvisiace s dražbou) osobám uvedeným v zákone, ktoré sa doručujú adresátovi do vlastných rúk, pričom sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o doručovaní. Vzhľadom na zákonom vyžadované doručovanie písomností do vlastných rúk, je doručovanie podľa § 46 OSP vylúčené.

Ak ide o výkon záložného práva, veriteľ pred procesom dobrovoľnej dražby oznamuje dlžníkovi začiatok výkonu záložného práva, a to najmenej 30 dní vopred, ktorá povinnosť mu vyplýva z § 151l v spojení s § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka. Porušenie tejto povinnosti veriteľom síce nie je dôvodom neplatnosti dražby v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z., môže však byť spojené so vznikom zodpovednostného vzťahu veriteľa za spôsobenú škodu. ...

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovi ... žalovaný 2/ doručoval viacero relevantných písomností týkajúcich sa dražby jeho bytu, ktoré v zmysle § 10 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. mu museli byť doručené do vlastných rúk postupom upraveným v § 47 ods. 2 OSP Podľa názoru dovolacieho súdu preto bolo potrebné zisťovať splnenie podmienok náhradného doručovania u každej z týchto písomností v zmysle § 47 ods. 2 OSP, a teda nepostačovalo len zisťovanie pobytu žalobcu v uvedenom období, ako jednej z podmienok účinného náhradného doručenia uvedených písomností. ...

Postup súdu pri doručovaní písomností určených do vlastných rúk adresáta, ktorý nebol pri doručovaní zastihnutý, je upravený v § 47 ods. 2 OSP (v ďalšom sa toto ustanovenie uvádza v znení účinnom v čase doručovania). Podľa tohto ustanovenia platí, že ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Pre vznik fikcie doručenia zakotvanej v citovanom ustanovení („... považuje sa posledný deň lehoty za deň doručenia ...“) je predpísané súčasné splnenie nasledovných podmienok: a) možnosť náhradného doručenia nie je zákonom vylúčená, b) adresát písomnosti nebol pri doručovaní zastihnutý, c) adresát sa zdržuje v mieste doručovania, d) doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, kedy príde písomnosť doručiť znova (s uvedením dňa a hodiny), e) druhý pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný, f) adresát písomnosti bol vhodným spôsobom upovedomený o uložení písomnosti na pošte alebo orgáne obce, g) adresát si zásielku do 3 dní od uloženia nevyzdvihol. Tieto podmienky sú stanovené kumulatívne, preto ak z nich nie je splnená čo i len jedna, neuplatní sa fikcia doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP. Miestom doručenia je spravidla miesto (obec alebo mesto), kde má adresát bydlisko alebo sídlo. V odôvodnených prípadoch môže byť miestom doručenia aj iné miesto pobytu, ktoré sám určí na doručovanie adresát (napríklad v podaniach adresovaných súdu).

Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie v zmysle § 47 ods. 2 OSP vychádza teda z toho, že adresát sa v čase doručovania (t. j. v konkrétny deň) skutočne zdržuje v mieste doručenia a má tak možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať, či vyzdvihnúť. Táto skutočnosť (zdržiavanie sa účastníka v mieste doručenia) je jedným z predpokladov a zákonnou podmienkou pre uplatnenie právnej fikcie doručenia v zmysle § 47 ods. 2 OSP, pričom nie je rozhodujúce miesto trvalého bydliska ale okolnosť zdržiavania sa na adrese, kam je zásielka určená do vlastných rúk doručovaná. Gramatický výklad slov „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“ nemôže byť iný ako ten, že zákon vyžaduje a predpokladá, že adresát sa v čase doručovania v mieste doručenia skutočne zdržuje, a že len nebol zastihnutý tam, kde má doručovateľ písomnosť doručiť.

Pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje zásadne doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielateľovi. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytáva postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 OSP, sa potvrdzuje to, čo je v nej uvedené. V zmysle § 45 ods. 2 OSP sa údaje uvedené na doručenke považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke skutočne uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou v danom prípade

odosielateľa zásielky vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka, ktorému bola zásielka doručovaná, navrhnúť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval (nie je povinnosťou preukazovať opak toho, čo nie je uvedené na doručení a o čom neplatí predpoklad pravdivosti). Záver súdu o účinnom náhradnom doručení je možný len v prípade zistenia, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval.“

70. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že najvyšší súd otázku potreby doručovania určených listín súvisiacich s dražbou spôsobom upraveným v ustanovení § 47 ods. 2 OSP už riešil, keď dospel k záveru, že primeraným spôsobom doručovania je doručovanie podľa § 47 ods. 2 OSP, pričom v týchto rozhodnutiach riešil aj otázku kritérií, z a splnenia ktorých možno uplatniť fikciu doručenia, vrátane kritéria „zdržiavania sa“. S názorom vysloveným v týchto rozhodnutiach sa senát dovolacieho súdu stotožňuje aj v prejednávanej veci a nevidí dôvod na zmenu tohto názoru.

71. Vzhľadom na uvedené teda nebola splnená podmienka v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda že by (v prípade otázok 1. a 2. uvedených v bode 66. tohto odôvodnenia) išlo o otázku doteraz dovolacím súdom neriešenú, čo spôsobuje neprípustnosť dovolania v tejto časti. Pri posudzovaní primeranosti použitia ustanovenia § 47 ods. 2 OSP v spojení s § 10 ods. 1 ZoDD pritom nedošlo ani k odklonu od doterajšej judikatúry najvyššieho súdu.

72. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na to, že aj Ústavný súd SR v rozhodnutí III. ÚS 420/2018 konštatoval: Na to, aby nastala fikcia doručenia, museli byť splnené všetky podmienky uvedené v § 47 ods. 2 OSP kumulatívne. Medzi tieto podmienky patrila aj skutočnosť, že zásielka bola doručovaná na adresu, na ktorej sa adresát v čase jej doručovania (v určitý konkrétny deň) fakticky zdržiaval a z tohto dôvodu mal možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať alebo vyzdvihnúť. Inými slovami, predpokladom náhradného doručenia bola skutočnosť, že adresát nebol zastihnutý na adrese doručenia, hoci sa na tejto adrese v čase doručenia, ale aj počas plynutia úložnej doby zdržiaval.

73. Pokiaľ ide o dovolateľom 1/ nastolené otázky 3. a 4. (viď bod 66. tohto odôvodnenia, v prípade týchto otázok nie je splnená podmienka, že sa ich riešením odvolací súd zaoberal, a že jeho rozhodnutie záviselo od ich vyriešenia. Z toho dôvodu je v tejto časti dovolanie taktiež neprípustné. Neprípustnosť dovolania v tejto časti by sama osebe odôvodnila odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

74. Vzhľadom na vyššie konštatovanú prípustnosť, ale nedôvodnosť dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd dovolania žalovaných 2/ a 3/ ako celok zamietol podľa § 448 CSP.

75. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

76. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.